

εκείνου ὅ,τε ἐλίπαππος ἄριστά τε καὶ θεοφιλέστατα ἔθισαν. Καὶ ὥστε ἀσφαλῆ καὶ ἀμετάθετον εἶναι τὴν παρούσαν διάταξιν οἰκεία χειρὶ ὑποσημειούμενοι χρυσῆ σφαγίδι ταύτην ὑποσφραγισθῆναι διωρισάμεθα. Μηνὶ Ἀπριλίῳ δ', ἐπινεμήσῃς ἀ', ἐν ἔτει 6496». Ὅπως δὴποτε τὸ ἀλληλέγγυον ἴσχυσεν ἐπὶ 25 ἔτη, καταργηθὲν ὑπὸ Ρωμανοῦ Γ' τοῦ Ἀργυροῦ.

Ἐν τῷ μεταξύ ἐξηκολούθει ὁ κατὰ τῆς Βουλγαρίας πόλεμος, ἐπὶ ἔνδεκα ἔτη, ἀλλ' ἀτελέσφορος, διότι ὁ μὲν Σαμουήλ δὲν ἐτόλμα ν' ἀνταγωνισθῆ ἔκ παρατάξεως πρὸς τὸν βασιλέα, ὁ δὲ Βασίλειος μὴ ἐπιχειρῶν τὴν ἐκπολιόρκησιν τῶν φρουρῶν, ἧτις ἐν τοιαύτῃ καταστάσει πραγμάτων ἡδύνατο μόνη νὰ ἐπαγάγῃ τὴν ὀριστικὴν τῆς χώρας κατάληψιν, περιορίζετο εἰς ἀπλᾶς ἐπιδρομὰς καὶ δηρώσεις. Ἐπὶ τέλους ὁμοῦς αἱ συμφοραὶ τὰς ὁποίας συνεπήγοντο αἱ ἐπιδρομαὶ αὗται ἀπέβησαν τοσοῦτο δεινὰ ὥστε ὁ Σαμουήλ ἀπεφάσισε τῷ 1014 νὰ πράξῃ γενναϊότερόν τι πρὸς ἄμυναν τῆς ἰδίας χώρας. Ἐπὶ τούτῳ δὲ ἀφ' ἑνός, ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς ἐνέβαλλε πάντοτε διὰ τῆς κλεισούρας τῆς ὀνομαζομένης Κλειδίον, ἐπετείχισε τὴν δυσχωρίαν ταύτην καὶ συμπυκνώσας ὕψισθεν τοῦ φραγμοῦ πολλὴν δύναμιν περιέμενον ἐκεῖ τὸν ἀντίπαλον ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐξέπεμψε πρὸς ἀντιπερισπασμὸν ἕνα τῶν ἐγκρίτων αὐτοῦ στρατηγῶν, τὸν Δαυὶδ Νεστωρίτην μετὰ στρατιᾶς ἀξιολόγου κατὰ Θεσσαλονίκης. Ὁ ἀντιπερισπασμὸς οὗτος δὲν διεκώλυσε τὸν Βασίλειον ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπέλθῃ κατὰ τοῦ Κλειδίου. Τῆς Θεσσαλονίκης ἦρχε τότε, ἀντὶ τοῦ Ἀριανίτου, ἀναλαβόντος τὴν ἡγεμονίαν μοίρας τινὸς τοῦ ἐνεργοῦ στρατοῦ, ὁ Θεοφύλακτος Βοτανειάτης, ὅστις ἐξελθὼν μετὰ τοῦ υἱοῦ Μιχαὴλ εἰς ἀπάντησιν τοῦ Νεστωρίτη καὶ τρέψας αὐτὸν κατὰ κράτος, καὶ προσλαβὼν λείαν ἄφθονον καὶ αἰχμαλώτους πολλοὺς ἀπῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα, πολιορκοῦντα τὸ ἐν τῇ κλεισούρᾳ τοῦ Κλειδίου ὄχυρῳμα. Ἐν τούτοις ἡ πολιορκία αὕτη παρετίνατο. Οἱ περὶ τὸν Σαμουήλ ἀντείχον γενναίως καὶ ἀπὸ τοῦ ὕψους βάλλοντες ἐτραυματίζον πολλοὺς τῶν ἐπιτιθεμένων ὥστε ὁ Βασίλειος εἶχεν ἀρχίσει νὰ ἀπελπίζεται ὅτι θέλει κατορθώσει τὴν διάβασιν, ὅτε ὁ στρατηγὸς Νικηφόρος Ξιφίας ἐπενόησε νὰ κάμψῃ τὴν δυσχωρίαν περιοδεύων μετὰ τῆς μοίρας του τὸ πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Κλειδίου κείμενον ὑψηλὸν, ὄρος Βαλαθίσταν, καὶ ἀνερχόμενος διὰ τῶν τραχυτάτων αὐτοῦ πλευρῶν. Τούτου δὲ γενομένου κατῆλθεν ἐξαίφνης τῇ 29 Ἰουλίου εἰς τὰ ὀπίσθια τῶν Βουλγάρων, οἵτινες καταπλαγέντες διὰ τὸ ἀπροσδόκητον τοῦ πράγματος ἐτράπησαν εἰς φυγὴν ἐγκαταλιπόντες τὸ τεῖχος καὶ κατεδιώχθησαν ἀπνευστὶ ὑπὸ τε τοῦ Ξιφίου καὶ τοῦ βασιλέως. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔπεσον πολλοὶ πολέμοι καὶ πολὺ πλείονες ἡχμαλωτεύθησαν. Αὐτὸς ὁ Σαμουήλ μόλις διέφυγε τὸν κίνδυνον τῇ συνεργίᾳ τοῦ υἱοῦ του, γενναίως ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ἀγωνισθέντος καὶ ἀναβιάσαντος αὐτὸν εἰς ἵππον, καὶ ἀπαγαγόντος εἰς τὸ φρούριον Πρίλαπον (τὸν σημερινὸν Περγλεπέν, παρὰ τῷ Κιουτσουκ κατὰ σοῦ, πρὸς δυσμὰς τοῦ Βαρδαρίου). Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπεχείρησεν ἤδη, ὡς λέγεται, ἐκδίκησιν φοβερὰν κατὰ τῶν Βουλγάρων. Παρατάξας τοὺς αἰχμαλώτους, οἵτινες συνεποσοῦντο κατὰ τὰ φημιζόμενα εἰς 15.000 κατὰ λόχους ἀνδρῶν 100, διέταξε νὰ τυφλωθῶσιν οἱ 99 ἀνθρώποι ἐκάστου λόχου, τοῦ δὲ ἑκατοστοῦ νὰ ἐξορμηθῆ ὁ ἕτερος μόνον ὀφθαλμὸς ἵνα δυνήθῃ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὁδηγὸς τῶν λοιπῶν. Οὕτω δὲ ἔχοντας ἀπέμπευον αὐτοὺς εἰς Πρίλαπον πρὸς τὸν Σαμουήλ, ὅστις λιποθυμῆσας ἅμα εἶδε τὸ οἰκτρὸν τοῦτο θέσμα δὲν συνῆλθεν εἰμὴ μετὰ καρδιακοῦ παλμοῦ, ἐξ οὗ ἀπέθανε μετὰ δύο ἡμέρας, τῇ 15 Σεπτεμβρίου. Ἀνεφέραμεν τὸ γεγονός τοῦτο ὅπως διηγοῦνται αὐτὸ οἱ χρονογράφοι, ἂν καὶ ὁ μὲν Κεδρηνὸς ἐκφράζει δισταγμὸν τινα περὶ τοῦ τοσοῦτου ἀριθμοῦ τῶν ἐκτυφλωθέντων, αἰχμαλώτων, ὁ δὲ Σλόσσερ ὑποδεικνύει ὅτι τὸ ὅλον πρᾶγμα φαίνεται ἀπίθανον,

